

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ เป็นภาษาที่คนไทยทุกคนต้องเรียนรู้ ในฐานะที่เป็นเจ้าของภาษา เพื่อจะได้ใช้ภาษาให้ถูกต้องในการติดต่อสื่อสาร และเพื่อสืบสานภาษาไทยไว้เป็นสมบัติให้ลูกหลานต่อไป รวมทั้งในฐานะที่ต้องใช้ภาษาไทยเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และเผยแพร่วิทยาการ (สถาบันภาษาไทย : คำนำ) ทั้งนี้เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป (กรมวิชาการ. 2551 : 37) ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่คนไทยทุกคนควรให้ความสำคัญและฝึกฝนให้มีทักษะทางภาษาไทยสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้อง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้ภาษาไทยอยู่ในกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีจุดประสงค์ให้นักเรียนเรียนภาษาไทยเพื่อเป็นเครื่องมือในการใช้ประโยชน์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน อันได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลินและการประกอบอาชีพ และเนื่องจากสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านวิทยาการและแนวความคิด เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีการแสวงหาและพัฒนาความรู้ใหม่ๆ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ที่อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต้องรับรู้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาจากข้อมูลข่าวสาร อาจโดยวิธีการฟัง การดูหรือ การอ่านและแสดงความเข้าใจข่าวสารด้วยการพูด การเล่า การแสดงออกและการเขียน

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านการเขียน ไว้ว่า ผู้เรียนสามารถสะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำ และพยางค์ หน้าที่ของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่าย ๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3) สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรและมีคุณภาพนั้น จำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่างๆ

ให้สัมพันธ์กันทั้งทักษะการรับเข้ามาคือ การอ่านและการฟัง กับทักษะการถ่ายทอดออกไป คือ การพูดและการเขียน ในด้านการเขียนถือว่าเป็นทักษะสุดท้ายที่ยังยากซับซ้อนและเป็นทักษะการถ่ายทอดที่มีความสำคัญต่อการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการเขียนเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษา ทั้งในการเรียนระดับพื้นฐานและในระดับสูง การเรียนระดับพื้นฐานเน้นในด้านการเขียนได้ถูกต้อง แม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นของนักเรียนทุกคน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 133)

การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องจะช่วยให้การสื่อความหมายมีประสิทธิภาพ ถ้านักเรียนเขียนสะกดคำผิดจะทำให้การสื่อความหมายผิดไปด้วย และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่เป็นไปตามที่ประสงค์ (กรมวิชาการ 2546 : 1) ซึ่งการเขียนสะกดคำผิดสาเหตุมาจากนักเรียนอ่านออกเสียงเพี้ยน อ่านตกหล่น อ่านไม่เว้นวรรค สะกดการันต์ผิด วางสระ วรรณยุกต์ไม่ถูกที่ ไม่ทราบความหมายของคำใช้แนวเทียบผิด อิทธิพลภาษาถิ่น ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนมีพื้นฐานไม่แม่นยำ ขาดการสังเกต ขาดความเอาใจใส่ ขาดหลักการที่ถูกต้องและขาดการฝึกฝน (กิตติยาพร เนื่ออ่อน 2551 : 45) ดังนั้นครูจำเป็นต้องแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำของนักเรียนตั้งแต่เริ่มต้น หากครูละเลยไม่แก้ไขข้อบกพร่องจะทำให้นักเรียนเขียนผิดตลอดไป (กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ, 2539 : 2)

การวัดและประเมินผลผู้เรียนนับว่ามีความสำคัญและเกี่ยวข้องกันเป็นอย่างยิ่ง เมื่อมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนก็ย่อมจำเป็นที่จะต้องมีการวัดและประเมินผลเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนของแต่ละบุคคล สามารถติดตามผลการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาและปรับปรุง การสรุปผลการเรียนนิยมใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบวัดความรู้ความสามารถของนักเรียนแต่ละคนว่าใครมีความรู้ มีทักษะ อยู่ในระดับใด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 28) การที่จะทราบว่าผู้เรียนมีจุดบกพร่องในการเรียนเรื่องใด ด้านใด ผู้สอนจะต้องมีการวัดและประเมินผลทุกกระยะ เครื่องมือที่จำเป็นและสามารถบ่งบอกข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ดี คือ แบบทดสอบวินิจฉัย (Diagnostic Tests) เพราะแบบทดสอบวินิจฉัยเป็นเครื่องมือที่ใช้ประโยชน์ในการค้นหาข้อบกพร่องทางการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ และความสามารถพิเศษของนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลของการวินิจฉัยสามารถนำมาประกอบการแก้ไขหรือส่งเสริมการเรียนของนักเรียนตลอดจนหาวิธีการมาปรับปรุงวิธีการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับคำกล่าวของบุญชม ศรีสะอาด (2553 : 5) ที่ว่าแบบทดสอบวินิจฉัยเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นและนำไปทดสอบกับนักเรียนเพื่อให้เห็นถึงข้อบกพร่องที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนเรื่องหนึ่ง ๆ ของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายจะได้ร่วมมือเพื่อที่จะหาทางแก้ไขได้ตรงจุดยิ่งขึ้น

อันจะสามารถทำให้ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนหรือเกิดการเรียนรู้อันได้เหมือนคนอื่น

จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2554 ซึ่งสำนักทดสอบทางการศึกษาได้ประเมินคุณภาพนักเรียน จากจำนวนนักเรียนที่เข้าสอบทั้งสิ้น 5,124 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย คะแนนเต็ม 40 คะแนน นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 15.27 คะแนน และมีนักเรียนที่มีคะแนนอยู่ในระดับปรับปรุง ร้อยละ 24.56 ระดับพอใช้ร้อยละ 50.56 และระดับดีร้อยละ 24.88 (ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 2554) จากผลการประเมินดังกล่าวพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ และมีแนวโน้มคะแนนจะลดลงไปเรื่อยๆ ซึ่งเป็นผลเสียต่อตัวของนักเรียนเองคือทำให้มีปัญหาในการเรียนในชั้นที่สูงขึ้นไป

นักเรียนมีความบกพร่องด้านการเรียนภาษาไทยอยู่หลายลักษณะ แต่ที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ เรื่อง การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด แต่รายละเอียดของความบกพร่องนั้นยังไม่รู้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนควรจะค้นหาข้อบกพร่องของนักเรียนเพื่อสอนซ่อมเสริมให้ตรงจุด ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการเขียนสะกดคำผิดของนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูในการจัดการสอนซ่อมเสริมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

1. แบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะและคุณภาพอย่างไร
2. ข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี มีลักษณะใดบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 5,010 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 559 คน โดยผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบเพื่อสำรวจหาข้อบกพร่อง จำนวน 50 คน เพื่อให้ได้กลุ่มผู้เรียนที่มีข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด และสามารถสัมภาษณ์หาสาเหตุของข้อบกพร่องได้ มาจาก 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านคำไผ่ และโรงเรียนบ้านโคกกลาง ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพเบื้องต้นของแบบทดสอบวินิจฉัย จำนวน 72 คน มาจาก 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านโป่งเป็ย และโรงเรียนบ้านนาขาม โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

2.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาคุณภาพครั้งที่ 2 ของแบบทดสอบวินิจฉัย จำนวน 67 คน มาจาก 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาสวรรค์ และโรงเรียนบ้านห้วยไม้ซอด โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

2.4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อบกพร่องและสาเหตุของข้อบกพร่อง ในการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 370 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ ยามาเน่ และได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. เนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยในครั้งนี้ เป็นเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด โดยใช้คำพื้นฐานในหนังสือเรียนชุดพื้นฐานภาษา สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 4 มาตรา ได้แก่ มาตราแม่ กก, มาตราแม่ กค, มาตราแม่ กน และมาตราแม่ กบ

4. ตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ ได้แก่

4.1 คุณภาพของแบบทดสอบวินิจฉัย ประกอบด้วย ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

4.2 ความบกพร่องและสาเหตุความบกพร่องในการเขียนสะกดคำ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบทดสอบเพื่อสำรวจ หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อสำรวจความบกพร่องในการเรียนเรื่อง การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะเป็นการเขียนตามคำบอก

2. แบบทดสอบวินิจฉัย หมายถึง เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการค้นหาข้อบกพร่องและสาเหตุของข้อบกพร่องทางการเรียนในเรื่อง การเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

3. คุณภาพของแบบทดสอบ หมายถึง คุณลักษณะของแบบทดสอบวินิจฉัย การเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความยาก อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น

3.1 คุณภาพรายข้อ พิจารณาจากค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อสอบ

3.1.1 ความยากของข้อสอบ (Difficulty) หมายถึง สัดส่วนของคนทำข้อสอบในแต่ละข้อถูก เมื่อเทียบกับจำนวนคนที่เข้าสอบทั้งหมด ในการสร้างแบบทดสอบครั้งนี้คัดเลือกข้อสอบที่มีความยากตั้งแต่ 0.65 ถึง 0.80 ตามเกณฑ์ของการสร้างข้อสอบวินิจฉัย

3.1.2 อำนาจจำแนกของข้อสอบ (Discrimination) หมายถึง ประสิทธิภาพของข้อสอบแต่ละข้อที่สามารถจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มที่ผ่านเกณฑ์และกลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์ โดยใช้สูตรของแบรนแนน ในการสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยในครั้งนี้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

3.1.3 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้ กล่าวคือ วัดได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้และตัวชี้วัด โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาพร้อมกันพิจารณาตรวจสอบโดยวิธีของโรวินลลีและแอมเบลตัน แบบทดสอบที่ถือว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตามเกณฑ์ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

3.2 คุณภาพทั้งฉบับ พิจารณาจากความเชื่อมั่นของข้อสอบ

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) หมายถึง ความสอดคล้องของความสามารถที่นักเรียนตอบข้อสอบอย่างคงที่ซึ่งเป็นดัชนีบอกการเป็นผู้รอบรู้หรือไม่รอบรู้ การสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรของโลเวทท์

4. การเขียนสะกดคำ หมายถึง การนำพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์และตัวสะกดมาประสมกันแล้วได้คำที่มีความหมายและถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน และนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เครื่องมือในการวินิจฉัยข้อบกพร่องและสาเหตุของข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน เพื่อนำไปใช้ในการค้นหาจุดบกพร่องและสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด

2. สามารถนำความบกพร่องด้านการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดไปแก้ไขและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนทำการสอนซ่อมเสริมการเขียนสะกดคำที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในส่วนที่นักเรียนยังบกพร่อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยการเขียนสะกดคำที่มีคุณภาพ เพื่อศึกษาข้อบกพร่องและสาเหตุของข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำที่ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย